

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta are de 2 ori: Mercurul și Duminec'a, P&A, candu conștia ajutrice. — Pretului: pe l'au 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri ceterne 16 fl. v. a. pe unu anu s'au 3 galbini mon. sunăria.

Brasiovu 29/17 Septembrie 1866.

Se prenumera la postele c. r. și pe la DD. corespondenți. — Pentru scrie 6 cr. Taca timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

MONARHIA AUSTRIACA

Transilvania.

Scoalele.

Era scoalele? Orice veti mai dice, era. Asta-daca inse vomu fi mai scuti si p&te fi ca amu serios acetua odata pentru totdeauna in casa scoleloru. P&te fi era ca nu vomu dice nimic nou, din cate amu mai diu de c&ti ani incoace, inse santien'a cansei si dorint'a de a fi inlesii bine de catre publicu carele vrea a ne intielege ne facu a mai repeti acea ce credemu noi a si adeveru coratu.

P&ns a nu esi „Albin'a" la lumina di lei, unu omei orbiti de patina, alti servili gresosi, alii era despoti din fires loru, totodata vrasmasi personali, de cats ori era in Gazeta vorba de scole, totodacuna se folosia de ocazione spre a ne descrie ce pe cei mai rei vrasmasi ai clerului, adica cum amu dice ai parintiloru, mosioru, stamosioru, fratioru, unebioru, verioru si nepotioru nostru**). Despre alte calomni si prepusi negre vomite asupra n&stra la mai multe ocazii mai ales din casa scoleloru, tacemu astadata.

Ne-au adus adica in ura si prepus, pentru ca noi amu voi ca scoale se se smulga cu totulu din man'a cleriorulu. Aceta e o minciuna reut&si&sa. „Albin'a" o spus verde, nu mai sciu a c&te ora, ca scoale se se ia neaparat din man'a ierarhiei bisericesci, pe care secerasi „Albin'a" o tiene cu totulu neapace de fundarea si administrarea scoleloru.

„Wanderer", „Fremdenblatt" si alte c&teva foi mari nemesci si englezesci repetescu din timpu in timpu destinarea concordatulu si laora scoleloru din man'e clerulu.

Noi amu diu cu totulu alta ceva. Noi in privinta instructiunilor publice amu proclam&am de mai mult&ni principulu concurredintii libere. Acetu principiu ilu tinemu noi de singuru maicioru cu privire la cultura n&stra nationala. Esperinta de 17 ani a sub scrierulu facuta in el&se, cum si de 25 ani facuta in familia ilu aduca la convinctiunea acet&sa. Dupa acetu principiu alu nostru se deschide concurredinta libera intre stato, intre biserica si intre privati asi&e, in c&te facare fundatoru de scole se fia si se remana domou si proprietariu preste tote scolele fundate de elu si nimeni se nu aiba a se amesteca in administratiunea acet&sa, ci statulu administra pe ale ale, biserica s&u adica ierarhia pe ale ale si privati pe ale lor. Intocma pre profesori si directori etc. il denumesc facare proprietariu de scola, carele ii si platesc din pung'a sa.

Sistem'u de invetivari fia care cum o va alege; v&du&sa apoi proprietariu pre ce scopu cresce elu pe tinerie; v&du&sa si parintii si epitropii, la care scole isi voru da pe fiu si p&ii lor.

Suprema inspectiunea a statulu reprezentatu prin monarhulu nu p&te lipsi dela nici o scola, nici chiaru dele cele de A. B. C., pentru ca statulu este datoru sa scia, in care scole ce se invetia si ce disciplina se tiene.

Doctrina religio&si&sa si a moralei cretine nu p&te asemenea lipsi dela nici o scola.

Celu care voiesc scole fara suprema inspectiunea a statulu, teneti micte ca ongeta a pregti prin generatiun'e june anarchia si rebeliune.

Celu care n'ar suferi doctrina religio&si&sa si a moralei in scole, acela are de suferi a propaga coruptiunea si a pregti din tinerime f&ra rapitor.

*) Atatu Redactorulu, catu si scriitorulu acetora se tragu din famili preotesci si sunt r&du&ti p&te ca 20 famili preotesci de ambele confesii.

Cela ce ar voi a trage in potestates statulu pe tote scolele si tota institutiunea facendu din elu monopolu ca de sare si de tabacu, acela ar ongeta a pregti de timpuriu cal&se despotismulu politicu, era in anumite casuri a nulifica insurii, limba si literatur'a nationala, ar ataca totodata dreptulu de proprietate, care ataca in staturi fundate pe dreptu si dreptate se pedepesce cu prim&rie gres. Acela care se inc&erca a trage in potestates, proprietate si netiermunit'a dispunetiun'a ierarhiei bisericesci preste scolele si institutule de invetivamentu totu ca de monopolu, se sciti ca ongeta a restaura despotismulu si servilismulu calogarescu batutu si trentite de atate ori in Europ'a, comite asemenea crima de atacu asupra dreptulu de proprietate, voiesc totodata se detina omenimes la unu locu si se nu suferi a n&inta in sciintie si in descoperire adevertulu mai de parte, de catu numai panu unde se p&te imp&ca cu dogmele outorur confesii si secte. Preste acet&sa nici unu monopolu n'ar fi mai sc&rn&vnu, mai pericolosu si totodata mai r&idiculu decatu celu ierarhicu s&u toama calogarescu in scole.

Vrasmasii nostru de principiu ori candu volescu se sc&pe de lumina adaverulu se primbu totu numai prin c&te o sc&ol&ta sat&sa, s&u celu multu int' unu gimnasiu de colea pana colea, era de alte scole nu voiescu se audia. Omenimes inse nu asculta de ei, ci pop&rele, staturile si privati au fundatu si sustienu o multime nenumerata de alte scole si institute, precum: v&st&si&si&sa, de medicina, tehnice, nautice, reale, comerciale, scole de arte, musica, pictura, sculptura etc. etc. Acum se ne inchinimiu domnioru, ca supremii inspectorii, directorii, profesori c&teva mai la numeru in tota Europ'a la tote aici s&iept&le scole, institute, academi de sciintie aru fi totu atati calugari in r&sa, pot&cu si camilav&ca, s&u si preoti de miru si inca in&estratu cu potere coercitiva ca odin&ria iesuti si dominantii in St. Domingo, in Mexico, Peru etc. Se ne inf&stios&am la academi militara din W. Neustadt in Austria, s&u din St. Cyr in Franc'a in locu de directori generali, cate unu directoru episcoppu, intru asemenea la scolele n&antie in locu sc&ip&ntiorulu dela marina totu atati abati s&u arhiepiscopii. Se pan&nu si la institutulu Ioseffinu si la intr&ga facultate de medicina totu dec&ni si rectori calugari si asi& mai departe in mici de casuri. Me rogu, cereti la toate casuri opiniunea celor mai buni crestini din lume, a rusioru, a grecioru si a mold&vo-rom&niioru, pentru ce se v&ca ei responsu in loculu nostru.

Eca pentrua intre alti, articulari din Concordata an. V. VII. VIII sunt combatuti de cultura toti binesitiorulu si adeveratii amici si c&tre si si luminaru; pentrua acea tientescu a face din invetivamentu monopolu inf&ricositu, tiehu de meseria.

Pre c&te timpu nu se va introduce si la natuinea roman&ca concurredinta libera preste totu, pe atate despotu e adeverata desvoltare nationala nicid&cum un p&te fi vorba. Pre c&te timpu scol'a este monopolu, pe atata romanii voru fi pur&ca o m&nc&e (pila, bile), adica juc&ria candu a despotismulu, candu a b&g&terie si a fantismulu si totodacuna midiculu de specula in manie unora s&u ale altora.

Intrebatu pe Anglia, pe Belgia, Americ'a etc. etc, pentrua au introdusu ele si in institutiunea publica concurredinta libera si pentrua au ajun&u ele asi& departe in cultura si in prosperitate. Nu'mi credeti mine, credeti inse la ceea ce vedeti s&u poteti ved&e ori candu veti voi.

Bunulu cititoru vede, ca noi pana aici nu memor&mu nimic despre asi& nimilulu invetivamentu obligatoriu, pe care un&le foi rom&nesci din Moldo-Rom&ni'a ilu ponu in fruntea Nriloru.

Noi inca suntem pentru principulu obligatoriu, ind&ta inse ce ap&ramu liber&e concurredintii, obligatiunea din partea statulu, acela si un p&te s&na decatu numai asi&e. Toti locuitorii sunt datoru a invetia carte la o scola undeva. Acetu principiu este frate cu celalatu con&scut de mai n&ainte: Toti ap&siu statulu trebe se marturisesc&sa si se se tiena de vreo confesione religio&sa.

G. Baritiu.

Brasiovu 28 Sept. In mai multe cercuri ale cet&tinioru de aici se ar&ta o indignatiunea din d&oa puncte de vedere, ad. se puse intrebare, cum se p&te acet&sa, ca intr'o comuna, in care romanu sunt atatu de bine reprezentati cu sarcine publice, se nu se ad&e la posturile economice ale cet&ti neci unu romanu? Acet&sa intrebare se nascu din comuna mirare, ca, ce p&te se fia causa de in Brasiovu ince totu mai man&cau carnea cu 12 cruceri puntulu, pre candu in statele si opidele vecine se v&nda cu 7, ma in secime si cu 6 cr. l. Ore ce controla mai fidelu centru b&te tuturor cet&tinioru s'ar cere a se port&? Unde o concurredinta libera? si de ce nu vine imperati'a ei si in Brasiovu? Concurredinta se p&te da si pre longa conditiun'i, ca concurredintii in&scrie se fia deoblig&ta la tai& meren vite, incatu poporulu se nu suferi lipsa de carne. Se ande ca se preget&se si pasi pentru a dep&rt&ta od&ta stavila libere concurredintie. —

Sibiu 14 Sept. Astadi a tinutu comitetulu Asociatiun'i s&indintii extraordinaria asupra Stipendiiloru publicate in concurs&se escrise in 4 Sept. c. n. a. c. si publicate in „Tel. rom." si cele alte diurnale rom&ne. Stipendiele s'au impartita in modulu urm&toru: a) celu pentru pedagogii la Prag'a s'au conleritu doru Vasiliu Munteanu teologu abs. si Stefanu Torpanu gimnas. abs. mat&ru; b) celu pentru politehnicu d&ni Dionisiu K&desiu; c) celu pentru juristii dela universitati d&nooru Andreu Cosm'a, G. Ger. Rusu si Ioanu Nechit'a; celu dela academi'a c. r. de drepturi in Sibiu d. Ioanu Olariu. (Tel. rom.)

— Gimnasiulu rom. cat. dela Simleu de Silvania s'au desolvatu; dar „Kol. K&zl." prov&ca intr'o corespondentia pre resp&ctivi, ca se pas&ca a reactiva gimnasiulu, candu toti striga scola. —

— F&ocuri. In Turnisioru, (lunga Sibiu) s&tu s&sescu, se pref&cara in censusu s&nrile si gradinele economice la 108 locuitorii dimpreuna cu cerealele ad&ante. La Cianad& de ar&ra in 25 cladiri economice dela 7 locuitorii.

Clusu 25 Sept. Escelenti'a S'au da comite Folliot de Crenneville FML. si presiedinte alu r. gubernu alu Transilvanie se ast&pta dela Vien'a aici pe 2 Octob&re. D&ien se'lu ad&ca in pace, ca pre& er& mare bucuria unora com&ca nu se va mai int&rc&e.

Joia si samb&ta trecuta se tien& nici alerg&re de cai, inse tote pregaritile si totu s&gomol&to ce se facu a fostu numai spre a se mai macsa sar&ca. Scopulu se v&de a fi numai, ca se se ad&ne boierii, se man&nce si se bea vreo 2-3 zile, precum s'a si int&mplatu. Asi& numiti plebei s&u cum amu dice „mojiri", adica de carii nu si pota asi& arborele geneologicu celu puicinu pe 1 mie de bani, nu s'au prea vedutu astadata amestec&nd&se p&ntre boierii. Inse si dintre acet&sa traiescu multu t&rt&e retr&si. Equipage elegante a&ra de alu grafinia Kar&oz&ny din Ung&ria, precum nici cei frum&si nu s'au prea vedutu, dara nici pinteni nici pene nu se prea v&de& ca in sli& ani. Ep&usetian&e de animale domestice inca a lip&tu.

Dupa raporturile ce vinu la gubernu coler'a preste totu e in decad&ntia, era anume pa

ai ci amu fostu crutiști de ea deplinu. Timpu avemu prea frumosu si calduros, ammai noptile sunt recordeș.

Roguve de unde mai gasirai dv. inea si pe acela teoreticu, carele amesteca asociatiunea cu ultramontanismulu si cere dela functionari cu se mērga de frica lui la slădare? Acelu omu nu scie nici atata, ca amplotioru nu le este utatu a se mica dela postorile loru fara lo-voiții mai mariori si ca absențiarile nelegitima-le sunt pedepsite aspru. X. Y.

Nascedu 20 Sept. . . . La gimnaziulu nostru celu nou s'au inscrișu pana acum 120 scolari, 6ra in clasele normale (elementare) la 400. Precum la norma, asie si la gimnaziu inea totu mai viu scolari. Din acestea cifre inea se pōte judeca, ce trebintia imperativa 6ra in timentu dela de școlu gimnaziule. Intr'a ceea fara unu seminaru s'cu cum li mai dieu internatu, va merge forte greș; pentru acestu oraselu este numai unu colibetulu cu si Bla siulu si lips'a de locuinte se simte neopus de tare. — In catu pentru denumirea de profesori, ve pociu asigura, ca numeulu acelor carli pretindea — dupa datin'a sașca ecgistica — că profesori se se alege numai din districtulu acesta, merge micioranduse pe fiecare unu. Omenii incepu a pricepe ce insemna cuvintulu concurentia, si se pare ca acestu inoa va fi fostu o cauza, pentru care cei doi juri veniti dela Viena fara a fi depusu omeneludu de profesori, fusera denumiti deocamdata numai cu unu plenti. Bistrifianu.

AUSTRIA INFER. Viena. Mai. S'a c. r. apostolica cu scrisore de mana din Schönbrunn 15 Sept. a binevoitu a denumi per arhiducele Albrecht de comandante superiori alu armatei. — Wiener Ztg. reportisa in causa reorganizari armatei, ca supremulu comandante de armata si ministerulu de rebelu voru stă nemediodictu sub Mai. S'a. Atributiunile supremulu comandante voru fi totu ce priveșce la spiritulu, disciplin'a si perfectiunea in conducere, 6r' ministerulu de rebelu va conduce lucrurile administrative ale armatei. Aceste două deregatori voru fi coordonate intru sense, si candu voru fi in opinione divergente, se voru odihni in deciziunea imperatiului. Prin acestu dispozitiune nu se disturbă nece angusta intru nemica pozitiunea ministerulu de rebelu facia cu reprezentati'a imperia. Marina de rebelu remane in pusectiune e neutramtata. Nou'a reorganizatiune a armatei se afa necesaria, fiindca acum desfiintanduse comand'a armatei de sud, va fi numai unu in intregu imperiu. Comandele generale provinciale si inspectoriu generali de tota arma' precum si si institutiore militare de crescere, voru stă si sub suprem'a comanda, si sub ministerulu de rebelu dupa calitatea relatiunilor si a cercului activitati. LMC. bar. de John, ministru de rebelu in Austria, consenti pe deplinu la acest'a reorganizare, fiindcu nu atinge intru nemica voru tiernisire a reprezentatiunei imperiale, si e de convingere, ca venitoriulu armatei va fi in stare totdeauna a apră patri'a si drepturile ei a tacate.

„Mil. Ztg.“ scrie: cumea suprem'a comanda va avē biroulu la ministerulu de rebelu si va supravighiu conducerea cancelariei centrale a departamentului I-u si alu 6-lea, care sunt cu treble curatu militare. In privinți a tactice se va impartu arma' in 18 diviziuni, dintre care două voru fi in Viena; fiecare divisiune se va forma din 4 seu 5 brigade. Unu nou sistem de apere s'a inceput a se consimta. — In 21 Sept. se facu o proba in pusectia Vieni cu pusele Lindnerne cu patrōne noue si rezultate au fostu surprinditoru, fiindcu in 5 minute se desierata. 41—42 pusectari, si glontiorulu totdeauna a trecut printru scandura de 1 1/2 policarior de grōsa in departare de 2000 de pasi. Pusecle cele vechi se prelesu cu intiere si in fiecare septemna se prelesu cate 40.000. Se crede, ca comand'a militara din Zagabria a Croatie se va intruci in cea dela Timisior'a si ambele se voru straloca la Bad'a-Pest'a. Regimentulu de infanteria c. Gondrocourt, care vine cā garnisōna la Brasovu, ajongundu la Aradu este in miscare catra Brasovu.

— Unu deputatiune rutena sub conducerea arhiepiscopulu Litwinoev va sosi in scurtu in Viena, cā se protestese in contra introducerii limbii poloneșe in oficiu si școl'e din Galitiu, cā limba obligata, ad. in a-

ceea parte a Galitiiei, unde e preocupantiōria maioritatiu popularu rutenicu.

— Lucru ostasiescu seriosu. Alara de Mai. S'a imp. Franciscu Iosifu cā șiefi de regimente prusiane mai 6ra din casa imperialica, imp. Maximilianu din Mexicu, arhiducele Albrecht, Leopoldu si Carolu Ludovicu, cari notificara deoalta depunerea acestei demnitati, candu in dileta trecut'a aceste titulu in armata austriaca se suptrasera dela membru cassei prusiane, numinduse regimetele respective numai dupa numeru, prin urmare cu acesta s'a ruptu orice relatiune a Austriei cu armata prusiana. — Principele din Hasi' inea si-a depusu acesta demnitete, ce o avea in armata prusiana.

— Patin'a centralistica, senatori imperiali si diurnalisti de principulu acestu, voru tene in Viena o conferinti, in care se se consultase asupra sortii principulu loru. Se astepta si Kaiserfeld la conferinti — C. Iohu Andrāsy s'a dōsu la fecl'i, unde e Maiestatea. —

Cronica esterna.

ROMANIA. In dilete aceste primicamtu scriera din Constantinopole prin telegramu trimisa de ministri Sürbeui si Stordza, cumea Pōrt'a a recunoscutu definitivu alegerea Domnitorulu Carolu I. cā principe ereditariu alu Romaniei. Din Viena c'u datu 22 Sept. se scrie, ca intelegerea facuta prin arangiemintulu princ. Ghica Carolu I. va vrutu se o ratifice, fiindca pr. Ghica concesse, cā mostenitori la tronul se nu s'au estinda in linie colaterala si princ. se nu aiba dreptu o edă moneta si a fundu ordinaru si asta e causa, ca principele nu vrē se recunoscere suplatiōnitate nece vrē a concede, cā Pōrt'a se si fiens in Bucuresci unu agentu pentru apararea solditoru turcesci, de aceea se reintepura alte negociatiuni, si s'olu francosu de Moustier promise insarcinarea dela Napoleonu a remaine pe loc pana va splanā causa' Austriei, care se vede c'u a fi acum cā finita.

Bucuresci 21 Sept. Amputatulu G. P. dela ministerulu trebiloru din lautu si libralu J. acelasi care pricinnise si taberici dela Zernesci mai pagube prin neaduitale sale frige, inea fusera ananati in pusectia (temutia). J. isi gasi cheșsi, cari stetera bunu, cu pre catu va decurge cercetarea nu va fugi din țiera, si asie e pusu 6ra deocamdata pe pitioru liberu. Se orede ca asemenea șorte va mai ajunge pe cativa, cari au pagubitu tesaurulu țierii mai reu de catu talhari dela drumuri. A.

Insurectiunea grecioru. Unu telegramu din Constantinopole dōtu. 23 Sept. aduce șcire oficiala turcesca, cumea toroi au batutu pe insurgenti in Caudia in 2 lepte facundule 650 morti, 1120 raniti. Insurgentiu candidi primira dela Syra 7000 puseci, 300 butōie cu pulbere de puseca (fusinașe bisericie armene si gree' c'a esteptōtu) guvernatorulu din Candia s'a depuse. — Alta șcire din Constantinopole cetim, ca marchisolu Moustier a impartasiu Pōrti; cumea Francia se va opune la orice deslreanu maiestritu alu causei orientale si se se fia tramaiu in Aten'a si Petropole declaratiōni co-espionditiōrie in obiectulu acesta. O fōt'a de Viena aude, cumea regimulu austriacu a luat mearu militari de precautiune in garanti'a turcesca, cā se nu o surprinda evenimentele nepregatita.

Regele Greciei respinse la o deputatiune a poteriloru protectore in causa' candiditorulu asie: „Turci' prin vatenarea tractatelor a impinsu poporiunea crestina la resolcare. Incatu pentru mine, eu nu potu opri pe supusii mei, cā se nu sara in ajutoriu la frati loru in nenorocire, ebiar' si candu asi potē, n'asi potē dā neciudata uitarii, cumea nu sum numai rege alu Greciei, ci sum rege si alu tuturor emilioru. Inainte de ce mi asi vuta de obligamentele impuse, m'asi reintōrse la Danimarea. Dela inceputulu miscari in Gre'ta am declaratu neutralitate' nōstra impendundu supusioru loial'a observare a tractatelor. Intr'aceea Turci' au privire la tractarea crestiniloru le-a calculu si asie nece eu, neci grecii nu se potu face responsabiliu pentru armaci. — Si ministeriulu gresescu a tramaiu la poterile protectōre unu memorandum de cuprinsu egalu dovindudu, cā Pōrt'a n'au dreptu si ca singuru regele loru Georgiu pōte imbuna fitoriloru crestensiloru. —

FRANCIA. Parisu 21 Sept. Se asucura, ca princ. Gortschakoff preste 3 dile va veni la Parisu si de acolo la Biaritz, unde

se afa imperatoru. Princ. Metternich, sololu austriacu si c. Goltz inea mergu la bat la Biaritz. C. Károlyi, fostulu sololu austriacu in Berlinu totu la acele bat.

„La Presse“ scrie, ca in 20 s'a inchisiatu o convatiune despre preliminarile de pace intru Italia si Austria si desadunarea pentru dōtor'a generala, ce cade pe Veneti'a se depșese la 100.000.000 franci.

„Thems“ scrie, se s'ar bucurā forte, dēca c. Moritz Eszterhāsy si ar lău diu'a buna din min. c. r. austr., fiindca acestu magnatu inlita maghiaru se privesce in Viena cā unu tipu si celu mai mare spriugu alu ideloru retrogradu, de care a se lepada costu pe curtea de Viena atatu de grea ostendia. . . . C. Belcredi inea n'ar fi vreuun omu liberalu, e totuși celu paciu unu barbātu practic, care se soie acomodā dupa timpu la transformari cele neapare, cu desulu or fiu mai posibilu a se sperā ceva in Austria, dar' c'u Eszterhāzy nu o nemion de apereți, dico „Thems“. —

Nota c'ercularia a min. francu Lg. Valette, catre solli francioi acordati pe langa cabinetu:

Parisu 16 Sept. Domnule, guvernulu imperatulu nu ar pōtēcamașu mai indelungatu descoperire sentimentulu sen asupr'a intemplantiorulu cari se implinescu in Germani'. Findu eu d. Moustier are se remana abșolute inea catu va tempo, M. S. mi-a datu ordenea d'a espune agitiōnile sei diplomatice motivele eori conducu politia' sa. Rebelolu care erupe in centrulu si la mediada a Europei deslăc' confederatiōne nemice, ca constituitu definitivu nationalitate' italiana, Prusi'a, ale careia uargini s'au maritu prin invingere, domnesc pe malulu dreptu alu Menululu Austri'a a pierdutu Veneti'a; 6ra s'a desbinstu de Germani'.

Facia cu aceste schimbari insemnate tōte staturile se recologu intru sentimentulu responsabilitatiu loru; ele se introba carea e insemnatarea paoni de ouredu intervenite, carea va fi inegererea ei asupr'a ordinei eciocesc si asupr'a situatiōni intrenationali ale siiece-careis potei.

Opiniunea publica in Francia' e in miscare. Ea se legana, necobita intru bunoi'a d'a vedē tratatele din 1815 nimicite, si intru frica' ca prapetate' Prusiei va la proportiōne excesive; intru dorinți'a sustinerii pacii si speranți'a d'a cedē, prin rebelu, imarire teritoriale. Ea splanā eliberari depline a Italie, vine voiesce a fi asicurat' in contra' periceloru ce ar pōt' anuntia pre S. Parisu.

Perpessitate' cari aguduescu spiritele si cari au resonatulu loru in strainetate impau guvernulu obligatiunea d'a spune apriatu parerile sale.

Francia' nu pōte avē politica' eivosa (indolēscē), dāca din'a e atinsa intru interesele sale si intru potea sa prin schimbările insemnate cari se fecera in Germani', es trebbe se o marturiseșca fara șifida si se lecessemele necesare pentru a garanta secretetate' s'a. Dāca din'a nu perde nimicu prin transformatiōne cari se intempala, ea trebbe se o decliare cu sinceritate si se resiste aprehensiōniloru incordate, apretiorulu infiebatinate cari, atietandu glosele intrenationali, ar voi se o abata de la cales ce vrē se urzeze.

Pentru a respii indoielile a si fipos convingerile, trebbe infiatiate intru totalitate loru trecutulu asie precum a fostu, venitoriulu asie precum se areta.

In treutu, ce vedemū? dupa 1815 S. alianța reunia contra Franciei tōte poporele de la Uralu pana la Renu. Confederatiunea nemicea cuprindea cu Prusi'a si Austri'a 80 milioane locuitori; ea se intindea de la Lucenburg pana la Trieste, de la marea balțica pana la Tridentu, si ne incuagiuira cu o cingea de fern, sustenata prin 5 fortretatie federali; pusectiunea nōstra strategica 6ra lantiatu prin cele mai ageri combinatuni teritoriale. Cēs mai mica țōrta ce potēma avē cu Oland'a s'eu cu Prusi'a a lungulu riuulu Mosel'a, cu Germani'a la Renu, cu Austri'a in Tirolu seu Forlano, redicā in contra nōstra tōte pōterile imprunate ale confederatiōnii. Germani'a austriaca, neospunabile pe tiernurele A. dingei potē nainta, la intempurale pre marea Alpi. Germani'a prusescā avē de antepasu la Renu tōte statele secundarie, neciintatu aguditu prin dorulu transformarii politice si depuse a consideru Francia' cā inemica esistēntie si doritiōnile lor.

Alara de Ispan'a, noue nu li era eu potēntia de a face vreo slantiuu pe continentu. Ili' era esiliasita si nepotente, ea nu potē vōi li

voceala că națiune. Prusia nu era nici destul de compoasă nici destul de neatarnată pentru a se desface de tradițiile sale. Austria era cu multă mai preocupată să-și conserve posesiunile în Italia de cât să se fiă putut întindele cu noi.

Fără îndoială, pacea lungă timp susținută a putut face să se uite pericolele acestor organizații teritoriale și acestor alianțe, căci ele nu se pareau înfricoșate de câtă când erupse rebeliunul. Dar acesta s'întâlna, Franța era cate-odată a castigat-o cu pretului nimicirii posibilității sale în lume. Nu se pōte contesta că, în cursul așoptu de 40 ani ea s'împinsese barbașele în contra sa coalitiunii a trei cōrți unite prin suverenișii batalionilor pierdute și a invingătorilor comuni; prin asemenea principia de guvernare, prin tratate serbatoresce și sentimente de neîncredere în contra acțiunii noastre liberale și civilizatoare.

Acum de vomo cerea viitorului Europei transformate, ce fel de garanție da ea Franței și paței lumii? Coalitiunea celor trei cōrți de la mediandō și franta. Noul principiu care domneșce Europa și libertatea alianțelor. Marele poteri tōte sūt reședite alele și altele în plințata neatarnării lor, în desvolțarea regulată a destulor sale.

Prusia s'îmbarță, liberă de cea înainte de tōta solidaritate, asigura neatarnarea Germaniei. Franța n'are se se uodolueșca pentru acōta. Mandra de amirabila sa unitate, de naționalitate se neodestruce, ea nu s'ar pōtō combate nici pismii opulii de asimilație ce se împlini și a supune sentimentelor gloșce principiale de naționalitate cari ea le reprezintă și martirieseșce facia cu popōrle. Multimio fiindu sentimentale ntimale su Germaniei se respesecu îogrivirle ei, se atingu inimicielele ei. Întindute prin Franța, d'insă face un pas care nu o depăria, ci o apropia de noi.

Spre amēdia, Italia, a lu carea patriotismo nu lu potō stinge îndelungat a sērbiește, e asediata în posesiunea totoror elementor sale de marine nationale. Existința sa s'climbă a dancu condițiunile politice a le Europei; dar cu tōte susceptibilitate neprecuțate sēu cu neîreptatice tractorie, idelle s'ale, principiale s'ale interesele s'ale o apropia de națiunea carea vrea sangele seu pentru a o ajūia să castiga neatarnarea sa.

Interesele Tronului pontificiu sūt acurate prin convențiunea din 15. Septemvre (1864). Asta convențiune va fi executata cu credință. Retagandō ostirle s'ale din Roma, Imperatul lasa școlu, că granția de securitate pentru școlu parinte, protecțiunea Franței.

Prin marea baltica că și pe cea mediteranea se naltia mare secundarie cari sūt favoritōrie libertății marilor.

Austria's desberata de preocupatiunile sale italieneșce și nemitōce, ne mai pradandind potirle sale într rivalități șterpe, ci concentrandule la resarbitu Europei, infatășia înca o potere de 35 milioane suflete, per cari nici o dumania, nici un interesu nu le deslaba de Franța.

Prin ce fel de reacțiune singuraria a trectului asopra venturitorii opiniunii publice ar vedē Franța, nu altă ci inițiale și sei în aceste naționalități liberate de un trectu care ni luse dōmanu, chiamate la vietă nouă, conduse de principii cari sūt ale nōtre, iustitice de sentimentele naltituri cari formēs legatōra de pace a școlitōrilor moderne?

Europa a mai tare constituia, faenta mai omogena, prin diviziunile teritoriale mai precise, e o garanție pentru pacea continentului și nu neci periculul nici dancu pentru națiunile nōtre. Acesta cu Algeria numera mai bine de 40 milioane locuitori, Germania 37 milioane, din care 29 m. în confeder. nordica și 8 în cea sudica; Austria 35; Italia 26; Spania 18. Ce este în acestă împărțire a potirilor europene ce ni-ș'ar potō insulta grige?

O potere nereșitabile, trebuie ōre se ni para ren de acēta? Împingē popōrle a se rețni în șgramaditire mari, dancu a desparē ștatirle secundarie. Acesta tendința nasee din dorul d'asigura interesele generali prin garanții mai eficeșce. Pōte fi ce d'insă e inspirata prin unu lēlu de prevēdere providențială a detinelor lor.

Pre eandă vechiele populațiuni ale continentului, între marginele lor cele anguste nu crescu de cât cu înecul, Rusia și republica ștatelor unite americane pot, mai înainte dēnu nu secul, numera la care 100 milioane de omeni.

Cu tōte că progresulu acestora dōne mari imperatii n'are se fiă pentru noi obiștia de îngirgiri, și ca din contra noi aptușim lu la geneșele lor ștatirice în favorē naționalișor apasate, este interesulu prevēditōri alu naționalișor din centrulu Europei d'a nu remān mai multo menționate într ștatea ștatiri dōsebitē fara de șpiritu public.

Politică trebuie se se naltie prește angule și utrilōșele prejudece ale evului trectu. Imperatul nu crede oșmarimea unei țiere atarna dela despotizatiunea popōrului cari o înocingura și nu vede adversat' compena de câtu într dorințiele multimiune a le naționalișor Europei. Intru acestă dinșulu urmēs vechielor cōvingeri și tradiționalișor familiei sale. Napoleon I prevēduse șchimbările cari se întempla astadi per continentulu europēnu. El depușese semința naționalitātului nōre; în peninsula, creandō regatul Italiei; în Germani faacndō a desparē 253 ștati neșpendenții.

Dinca aceste consideratiuni sūt adoverate, imperatul șvū dreptu covenit' d'le primi rōlulu de mijlocitōrie care nu fi fara de gloria, d'apri nefolosițōriele și dōrōșele versari de sange, d'ea modēră per invingitorul prin întrevēnerele s'ar amicabile, d'a împunēi urmarile nōre-ocērii, d'ar armari, în mediulu ștatōru piederē, resediēdura pații.

Din contra elu nu ar fi recunoscut' înalt' ea responsabilitate, de cōmva, vatemandō neutralitate promisă și proclamata, ș'ar fi aruncat per neșteptate întru preștatiune unu rebelu mare, unu din acele rebelle cari redēștept' ar naționalișor și în cari se cōșcosec naționișor întregē. Care ar fi fostu, într'adveru, școlulu acestei lopte necuște de buna voie în contra Franței, și neînșcigurat' în contra Italiei? O cōșcōrire, o imarire teritoriale...? Ci guvernulu imperatōru cu șplecatu de multo aceste principii în privința întinderii teritoriale. Elu prierpe; elu a prierpitu aneșcimile impuse prin necesitate absolută, reșindū pației popōrului cu aceleșate dancu, cu aceleșate șpiritu natiōnale că și noi, și dinșulu a cerut' liberu învōiri a Sabaudiē și a comitatulu de Nitra resediēdura frontierelōru nōtre naturali. Franța nu pōte dōri de câtu ștari întiere teritoriale cari nu șlabeșcu potiricā sa cōștine; ea înșce trebuie puterea se lucrē la imarirea sa morale șeu politice faacndō a șervi încurgerea sa marilor interese ale civilizatiōnii.

Kololu șeu este d'ar intari cōștinețegerele într tōte potirle cari voro de odată a mantienē principulu autoritatis și a favorisē progresulu. Acestă alianță va despoi revoluțiunile de preștigiu patriotelōru cu care ea pretinde a șperā causa libertății popōrului și va conservā marilor ștatōru lūminate intieptat' dēșterpōne a miscamēntulu democratic care se manifesta pretindēnti în Europa.

Cu tōte aceste, în miscamēntele de cari e cuprinsa țiera este unu sentimentu legitimu, care trebuie recunoscutu și precisat.

Resultatele rebeliōnii din urma cuprindū în sine mare învicturi, și care n'au costatu nimicu onōri știrilor nōtre; ele ni arēta necesitate per apărare teritoriulu nōstru, d'ar îndeplini lara intardiare organizațiunile nōștrē ostiēșce. Națiunea nu va lipsi la acestă dātorința carea nu pōte fi vr' o amēntițare pentru nimene; ea cu dreptu e mandra de valōrea știrilor sale; șceptibilitatele sale șterute prin șuvenirea știrilor sale militari, prin numele și șaptele șuvenitului care o guvernēs nu sūt de câtu e șpresioneșce voințele sale energice d'a mantienē unecunșu rangulu și infinițiu sa în lume.

Pre șcurtu, din punctulu de vedere mai înaltu de unde guvernulu imperatōru considera destinele Europei, orișentele; se pare curățita de eventualități amēntițōrie; probleme insuficitōrie de temere, cari trebuiau delegate pentru ea cu se potō șgrāmā, se îngreșau șușu pra detinelor popōrului; ele ș'ar fi potutu impune cușil'a în țimpru maigrele; ele primā deslegareșu lōru șirōșca fara multe cutirareșce violenți și lara fericiuloseșu ajutorulu alu pațimelōru revoluționarē.

Pacea carea va fi asediata pe asemenea temelie va fi pacea înștōrie.

Cātu pentru Franța, ori în catrau se prierveșcu, nu vede nemica ce i-ar potō împedecē mersulu șeu turbat' prosperitate sa. Pazindū cu tōte pōterile relațiuni amicabile, condusa prin o politică a le carea șemne de taria sūt generositate și cōmpetare, radimata per impoșant' sa unitate, cu genulu șeu care lueșce

pre totindene, cu vistoriele sale și credințulu șeu care fecundēdă Europa, cu potirle sale militari desvolțate, încurgitōra de acōștinente de națiuni neatarnate, ea șpare nu mai pōștinu mare, ea va remān nu mai pōștinu respectat'.

Acește sūt cuvintele cari trebuie se le grășce în reportirle cu guvernulu la care est' a creditat'. Primesce Die etc. Lavalette.

— Ună nouă șcharță a Euroșei cu titulu: „Europa pații“ edita în New York la Schmitt Frères, se publicē cu unu corioșum prin diurnale. Europa e împarțita per map' șeșet' a în urmatoriulu șhipu: Regatul dela Pirenei va cōștā din Spania și Portugalia, cu capitala Madridu. — Cătra Franța de acuma se va aneșcē insul' Corsicā și Belgiolu. — Olandi' (Holland) remāne. — Germani va cuprindē în sine tōte provinciile și țierele dincolo de Lait', precum Boemiā, Moraviā ș.c. l., capitala Berolinu. — Cătra Austria se voru a neșcē Bosniā, Serbiā, Bulgariā, Rumeliā, Romaniā, precum și Constantinopolu pōna la Dardanele, capitala Pest'. — Turci, acēșate șare din Europa și se muta în Asia. — Greci, se mareșce cu Albanii, Mășeoloni și Cret' capitala Atena. — Regatul Scandinaviā va cuprindē în sine Danșia, Lapland și Finland, capitala Stockholm. — Rusia, țiene cătra sine Poloniā cu capitala Moskva; și se vede, e șapir' ruseșca cu dōne capete vre se șbore cătra țierimii orientali și Asiē. — Italia e oșlita cu Tirolulu șviciu și Venetiā, capitala Romā. Ștatulu eclesiasticu va fi în Asiā pe pamēntulu celu șantu cōștinendū în sine insul' Cipru. — Elvești și Angli' remān în ștatu quo.

RUȘIA. În momēntele cōndu Europa occidentală se detramă în alianțele sale și imperatul Napoleonu proclamēs libertates alianțelor, că unu principiu fundamentalu alu noștre politice europene, că o garanție pentru ștateșneraș compame drepte între puterile europene; Rușia s'ar prepara în oriente o nōuă contraștāntia, care e șpromitē o șuperioritate în ventōrii. Amē mai atinșu, cōșcōș a escad' de flota americană venind' la Petropolea șpre a cōșolidā relațiunile republici ștatōrilor unite americane cu Rușia, a fostu prierit' că o deputatiune diplomatică din tōte partile cu banchește ștraleștice, în cari s'ar prierșchimbāra toaștele de intimitate. În fine detē și pr. Gortschakoff unu bancheștu de desparțire acēște deputatiuni, cu care ocaziune țienū o cōșuvențare pentru cōșcordiā așmblor ștate ștōte accentata. Rușia, tipulā șolitișmulu celui mai nermarginit, și America, tipulā libertății republicane celui mai demașcat, încă afișa între oșlata unu alu treilea punctu, ad. șproșpețele de cōșcōrire și de estindere a puterilor lor prin oșce mediulōș. Gortschakoff într'altale cōșuvențā șșē: „Nu mi face de lipsa a me demite în șpecialitate la pronunțamēntele de ștatimpuș impronuntate ale șmblor acēștoru popōre. Ele ștan la lumina d'ile și șaou celu mai interesant' fenomenu alu țimpuș — unu evenimentu, care pentru dōne popōre, nu potō dice, pentru dōne partii ale lumii, ascundū în sine șimborele oșiei mai șincere prierenii și binevoitēle impronuntate, din carea voru șușceșce între ele cele mai binecōșvențate fructe, și relațiuni intime între oșlata (șlianță) în șpirituлу civilizatiōnii celei carate creștineșce. Cōșcordiā nōștra nu se întemțeseșce per vecinateșca geografică — adencimile mari ne desparțiescu; ea nu se șidama în șergamēntu — celu pōștinu nu am aliatu necl o urma de acelea în arhivele ministēriului; a cari condūcere mi este îndecizată; ea e o cōșcordiā iustitiōvā, mai circumspectă. Me bucuru de acēșta cōșcordiā și șperēu, ea va durā îndelungat. Tōta îngirgirea mea politică va fi îndecizată șpre a cōșolidā. Eu dincu îngirgires meș și nu ostendē, pentracă unde potirle atragătrăie impronuntate lōru cu ștatimțate, șoolu nu se care ostendē. Și mi înecol: „Domnulu Șdșeu a datu șmblor națiuni condițiuni de existințā, care le cōșcedē și alu marimea lor în sine inșeși.“ În fine țrage o paralela între poteres Americi și a Rușiei, diēndu că și una și alta în acim'a loru ștate neștateabile.

Acește cuvinte ale primulu ministru ruseșce în momēntele, ce cōștinēna orientala se vede a eși pe șapeta, cōndu Greci' radimata în diorū d'ati dela Rușia, se încōșd' a tōșu inițiativ' la încurgirea unu rebelu orientalu; Cōndu și America și Rușia cōșta se și cōmpere cōșu de insula de ștatine pentru flota în marea egecia, șpreșpene o cōștinețegē, de șdșpōșe, dēcā

nu o alianta formală între Rusia, America și Grecia, ceea ce în Paris și Londra înca trage atențiunile diplomatice, care o vedem și în cerculariul D. de Lavalette. —

Polonia a fost proiectată a fi prefăcută în provincia rusă, însă programul se mai modifică și decăzând se va introduce numai organizațiunea populară după musta rusă sub capi rușesi și cu limba administrațiunii rusești, reamănând-i numele de regat numai de satiră.

Rusia în cauză orientală. «Correspondența rusă», ziarul oficial se declară în privința puseiunii Rusiei față de cauză orientală astăzi: «Misiunea noastră în cauză orientală e o misiune sântită de a vîhă, că ne independența acelor popoare, cu care stăm în legătură de sange și religia se înca realizează și se ne servăca numai de masina ambițiunii vrenei puteri. Rusia e liberă în lucrarea sa, și prin aceea se deosebește de toate celelalte (puteri), că poate dicea căra coregionării se (de un sange): eu s'm gata cu toată puterea mea și cu toată forța a da s'boru d'peleră v'ostre năsunite. Faciți, că se fiti multumiti cu s'orța. Rusia se va bucura de acasta; era deca mai timpuriu s'ou mai tardu veti vedea, o v'ati înșelată în așteptări, țarea și s'ucce' a noastră protecțiune nu ve va lipi nec'odată.»

În Meccăno proiectu lucrării anapoda și se crede, că imp. Macsimilian se va reintorțe în Europa, fiindcă comisiunea financiară meccăcă din Paris s'a declarat banerată. —

Preaplecata rugămente către d'ni filologi.

(Urmare)

De care se ne ocupăm mai astăzi?

Eca aici un «jurnal» nenorocit, din an. 1865, carele, «iesse» (nu mai iesse, ca a reparat) odată pe săptămîna, intitulat «Vigilentia», cu impertinența și abundența deignorantă, cu proclamata enalmitate s'olle cu «cepta anen interes, cu eadepunire, restrans și fara a finaiu, et s'tenge la scun fără nulla de nădușă, illa ruinand, brutall, enofocate nome după celle espusse, frumoss și majestoss natiounall prin demoralizate proprietati de casse, mizerie radicală în țara domeniă d'ille etc.»

Rogu pe d'ni filologi că se mi spuna, ce nume dau ei la scandale și desretri gramaticale și ortografice precum sunt celea enumerate mai sus. Cum se impaca unele că ascetea cu o n'orea filologilor, era deca nu se impaco, pentru ce suferă, pentru ce le biicescu?

Se trece la unu altu d'iaru «Regeneratioun» totu din 1865 și se vedem ce este «mai interessantu la ordinea d'ille, cum se adduce și se aratta cu deossibillu anulu la collective și ali mariei s'ille, și totu în apartamentele S'ille ali Domouli și Maria Se; apoi (totu în acelu Nr. 9) ărași Sale, Mele, Melle, Ele, Elle; după aceea bar, Eder cu ocessiunea anu nu esprima alle s'ille s'licitatiuni. Totu acelu aflamu, că ministrul a «stabilitu a serenada hebdomada d'ara; apoi vinu inchis'orile; după aceea profesorele la gymnasiu face ennosușu, ce se occupa; mai tardu vinu gajiu s'ille liberativilu și relig'osse, care s'au propossu și enco se intellege de c'esse mi etc.»

Nu cumva c'ătorii din Bucuresci platescu scriitoriloru și manjitoriloru după numarul literelor care tiprescu? Ce dien d'ni filologi înca și la aceste scandale?

Ne este forte greu a reproduce toate neobișuitele ortografice și toate destrănuirile gramaticale, din cauza că în tipografiile din Braziou lipsește multimea de codițe, ecialitate și trei-anghiolele care s'au făcutu la Bucuresci înadinsu pentru scriitorii de acolo.

Se trece la Trompeta în anulu IV cu pretul pentru s'esse lune, esse JUIA și duminica; după aceea se arunca pe duplicate și liți face s'ancieri, adress, sc'essorii, terra, ollu, c'ille, applicare, gazett, apparitiu, less, s'ilegeri, ocellate, officiu, assu, p'asemeni, trassu, m'essu, dissessem, ăta, d'ossari, c'oppinde etc. Totu «Tr.» mai are si amplere, complexitate, peccuri, spr'ocăcnea etc. coratu caprituri de Bucuresci.

Deca duplicati pe unele, de ce nu pe toate?

Deca nu pe toate, de ce pe unele? Da altmătre «Trompeta» dela unu timpu începe parasi mai multe apucături ale sale forte caprituri în ortografia și gramatica, apropiinduse spre mirarea multora de ardeleni.

Eu n'am desperatu de «Trompeta», ca ea în cursu de unu anu se va mai lasa de câteva inventuri reu; numai d'ni filologi se nu si pregete a o reflecta.

«Romanulu» a început a respecta gramatica d'ora mai multu și decatu «Trompeta». Numai amu rogu pe dn. administratoru de acum, că se se spu, pentru ce duplica pe li în numele se (Gr. P. Serrarie). «Romanulu» înca are semne ortografice, accentu, clopotie, ecialitate se pare ca le va și mai pasira pane aculu literale de acum li se voru toci cu totulu. «R.» mai niciodenă nu duplica consonantele întrebabile ortografice pe care ar fi și pe întemnu «Romanulu» sunt mai preste totu dubitate cu acelea pe care avemu ale pune ardelenilor, afara numai de ua, discutune, se o pue, tia, d'itnu, daru (dar, dara, adverbu) etc.

«Reforma» nu pune pe u finalu, intru altale ea scrie că și celelalte d'oua eolege ale sale, pastrează înse și ea câteva caprituri de Bucuresci, scitu d'v. d'niloru filologi că și femeie, care si strica toalet' a numai pentrucă se nu semene cu ale altora.

Imi iau voia a me ocupa pe unu minutu cu c. «Legallitate», era la acasta ocaziune de adreptu întrebare mele deca ve place, de adreptu căra dn. I. Eliadu Radocanu, dn. casa ca la acea toia d'ara lucră mai multu. Ortografiă d'ili Eliadu diferese de toate ortografiile care au existu la lumina de 70 ani încece. În acesi duplicatiune nu mai au finitu; ea trece, occide, appare, ferro, allege, suppera, dice, face, urra etc. etc.; se nu așteptati înse vreo consecință, pentru că în acelasi Nr. (8) pe acesi colona yeti s'ia facut, nu facut, lasat, nu lasat, pace, nu pace, adana, nu adonna, fer, nu ferro etc. etc. Dn. E. totu mai tene pe q' că pe a unora scampa, era dn contra pe u finalu li d'itoru cu totulu, nu scimu din economia că si «Albiu», etc. dn temiori strinu gramaticale: Dn. Eliadu fusesse unu s'ru lungu de ali contrariu sprigu ali terminatiuni lune, din care cauza ambii filologi Eliadu și Laurianu și si avutu dispute ferbinti (pamense pe la 1846 și 7). Astadi vedem în doi articii si d'ni Eliadu natiune, de 2 ori, decisiune, convictiuni etc., înse totu în acelu Nr. d'itnu și natiu, religiu, cantu, era cu artieula nati, opinia, s'elatu; apoi ărași h'ar-artieula invasia etc. Mai vedemu totu la dn. E. o terminatiune forte curioasă: addressu, votaru, aruncaru, serviro, provocaru, adussero etc. De unde acelu o? pentru acelasi nu încape acolu nici după form' lat., nici rom. Preste acasta dn. E. pastrează pe h, pe unde nu'li mai pue nieme în limba românecă, pentru căriu numele se ilu scrie Helade, apoi schola, thron, etc. Pre catu timpu nu si se dau temiori convingătoare pentru aceste inuoiri, suntemu convinsini ale tiens totu numai de c'aprituri că si pe ale altora.

Intr'aceasta anarchia ce domnese la Bucuresci în ortografia și gramatica este reprezentata multu mai sprigu în scote decate în foile publice. Filologii se nu si pregete a loa la mana gramatica ce se propune la S. Sava, cea dela scola militara a d'ni prof. Circa și celea din semestrii, apoi astazi se'i vedu provocanduse la ondra de filologi. (Va urmă.)

Literariu. La tipografia archidiecezania din Blasiu se afla de vandare cu preturi taru reduse în v. a. următoarele carti bisericești, de rogatiuni, scolare și științifice, cu cirilice:

1. Biblia în crudo de 1 eesmp. 21 fl. 2. Evangeliu 5 fl. 4 cr. 3. Apostoleru 3 fl. 36. 4. Liturgia 84 cr. 5. Miceulu 11 fl. 67. 6. Triodulu 4 fl. 20. 7. Octoiheulu celu mare 2 fl. 24. 8. Straniculu 1 fl. 68. 9. Căstăvasteru 70 cr. 10. Psăltire 84 cr. 11. Acathistu 54 cr. 12. Pentecostar 36 cr. 13. Octoiheulu micu 35 fl. 14. Orologiulu mare (casiolovu) 1 fl. 40. 15. Acathistu pre charthia ordin. 36 cr. 16. do. (pre charthia velina) 60 cr. 17. Cătesimulu mare 52 cr. Cu litere latine: 18. Aote si Fragmente edate de Timotei Ci-

pariu 1 fl. 28. 19. Crestomatiu sau Analecta 1 fl. 28. 20. Elemente de filologia 2 fl. 87. 21. Elemente de limba romana 92 cr. 22. Elemente de poetica 97 cr. 23. Gramatica latina partea II 1 fl. 18. 24. Scientia S. Scripture 1 fl. 8. 25. Cuventu de deschidera asceticiunei 40 cr. 26. Istoria biblica 37 cr. 27. Istoria Ardeliului pentru scolele poporale edata de profesorele Ioane Moldovanu brosiurata 30 cr. 28. Geografiu Ardeliului brosiurata 13 cr. 29. Fisic' populare edata de D. profesor Alesu, Mico 30 cr. 30. Arimetice populare edata de D. prof. Ioane Stoianu 15 cr.

Nota. Se mai afla sub tipariu principale de limba edate de carti Rds. D. canonicu Timoteiu Cipriun, în două partii, și se afla gata de a se tipari Abecedariulu pentru scolele omonuani din archidiecezania compus acum de non după metoda d'ouă de Abecedariu de c'atra D. profesore Dr. Ioane Bobu. Preturile acestoru opuri se voru defige după esirea loru de sub tipariu. —

187—1866.

CONCURSU.

1—3

În comuna bazeaca Rosia, în comitatul Albei inferiore în Transilvania, a devenitu stățiunea de chirurgu vacanta.

Cu stățiunea acasta e imprenatu unu salariu anualu în suma de 550 fl., una intențiune de casu în suma de 120 fl., curatiru naturalu, și dreptu de pensionare, după ordinațiunile pentru oficiulu de stătu susțatere.

Doritorii de a primi acasta stățiune, au si susțene cererile loru documentate, în care e și a se arata si cunosința limbiloru patriotice — pe calea superiorilor etc. — la directiunea fondului piștelu în Abruda, celu multu pana în 15 noiembrie 1866.

Concurentii în cererile loru a se declară, deca sunt resoluti a primi acasta stățiune pe calea substitutiunii si pana la urmada d'enumire finala.

Abruda în 18 Septembrie 1866.

Directiunea fondului Piștelu.

12236—1866.

Publicare de concursu.

1—3

Pro trei stipendia cate de 84 fl. v. a. — pe 6 de 63 fl. v. a. lotu din fundatiunea Ramontiana, — si 1 de 32 fl. 50 cr. v. a. din fundatiunea Bobiana, prin absolvaru respectivilor, devenite curatu vacante. — Era pretu de 84 fl. v. a. alu rigorisantului Eliu Tulu Chianu, — pe 3 cate de 63 fl. v. a. alu rigorisantului Adalbertu Dorgo — cancelistulu Ioane Cepesiu și Cădido Albio. Otre p'aru din fundatiunea Ramontiana, — pe 1 de 120 fl. v. a. alu Iuliu Augustinu Sanciai, din fundatiunea Ciampianu, — și pe 1 de 60 fl. v. a. alu Iuliu Demetriu Todoru din fundatiunea Majoriana, pentru nesustenera testimoniiloru scolastice pro anulu scolisțu trecut, cerute la subsemnatura Ordinariu Metropolitanu, declarate de vacante, — prin aceste se escriu concursu.

Concurentii la aceste stipendia voru ave pana în 1 Noiembrie c. u. a. c. a. si susțene la subsemnatura Ordinariu Metropolitanu concursule sale, cu testimoniile necesare providute, — de sene intuleganduse, ca a amintu stipendiis, numai pe calea concursului se voru sustiene în preavutele stipendia, si numai la casula acela, deca prin producanduse testimoniile scolastice se voru desingie între ali concurentii. —

Blasiu 22 Sept. 1866.

Ordinariulu Metropolitanu alu Albei Iulie greco-cat.

CONCURSU.

În comuna Avrigu, scaunulu Sibiului stățiunea notariala, cu carea este imprenatu unu salariu anualu de 420 fl. v. a. și curatiru naturalu, precum și alte accedenti legale, au devenitu vacanta, pentru acari ocupare se deschide prin acasta concursu pana în 3/15 Octobru a c. c. acelu apriat adaus, ca dela concurentii se cere pe langa aliele, cunosința limbină în vorbire și în scrisore a limbii romanesce.

Avrigu în 7/19 Sept. 1866.

2—3

Oficiulu comunale.

In grôvere în faci'a stătiunii se află de inchiriatu o casa buna cu cinci incaperi, trei privniti și grădina mare. Subscrictulu se afla întrensele

Gerasiu calugarulu.